

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYE KÖZGÉSI ÉS KÖRÖZETKÖZ EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANTÓ-BEÍRÉSELET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZZÖNYE.

Feltétlen szerkesztés és kiadásnapján

BETEGH PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL közvárosban, köznyomtatás és könyvnyomtatás (Kossuth-utca), hova minden évi kért érdeklő közlemények, előzetesek és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adnak visszatér.

A társadalom egyik betegsége.

— márcz. 29.

(— n.) A mai civilizált társadalomnak van egy ragályos betegsége, mely nagyon sokszor veszős, sőt halálos kimenetelű. Ezen betegség a társadalmi életnek egyik kórtípusa, melyet a civilizált világ nyelvével *fényűzésnek* neveznek.

A mai megismerőmódulkozás közvétele kénytelen kinövés, ez, mely napjainkban különösen annyira lábra kapott, hogy fehé lehet által, hogy ma-holnap társadalmunk közepesztályának ez fogja sirdj megani.

Mi, mint a vidéki sajtó szerény munkái, kötelességünk teljesíteni, midőn társadalmunk egy ideig korábbi felszólalásnak által figyelmeztetjük a fényűzésből származó ávarok, különösen ama jelensége, mely a nyilvános alkalomokra való megjelenés, de főleg a bali fényűzésekkel ma napig ütezik. Mert a bali és nyilvános megjelenések alkalmával tanusított fényűzés ellen kell kikelniük, azon élgys ellen, mely a sajtóban kiválólag meggyőzkerezt, s mely az ilyenmő tudósításban a főslyt nem a cöl érdekében kifejtett sikerre, avagy az egyszerű és lecsalott szórakozás eredményére fektetik, hanem ezek helyett részletezőt foytas tolettet leirasával közvetlen veszenyő hívja fel a húság iránt nagyon is tegyenő nyi nemet.

Azok közé nem tartoznak, kik minden fényűzésnek elvi ellenségei voltak. Jól tudjuk, hogy minden nagy kulturális haladás a szükségletek bővítésével áll, s hogy éppen azért minden nagy társadalmi átalakulás fokozottabb kiadókál jelentkezik. De, hogy e fokozottabb költözések helyeseltető legyenek, ama szükséges, hogy a szükségletek is, melyek fedezésre irányulnak, maguk is helyesek legyenek.

Minden olyan költözések fokozása, mely egészségünk nagyobb gondozásban, szellemi és

erkölcsi igényeinek teljesebb kielégítésében nyilvánul, helyes és üdvös, mert ez igen fokozza egyzsműködés ember munkaképességét, vagyonszerző erejét. De azon költözések fokozása, melyek csak az emberi húság legteljesbő fáj tájának élesítésére szolgálnak, melyek az ember nemesebb szükségleteivel semmi legvalóbbi összeegyeztetésben nem állanak, az ilyen költözések fokozása kétséztelen, ha nem többszörösen káros, után egyrészt fölemelteti az emberi szorgalom által termelt értékeket, s a mellett nemhogy éleszűn, hanem megtámadja magát a munkaképességet.

Néztek csak az olyan családapa helyzetét, aki a mai viszonyok között 2-3 leányt vezet a nagy világba, halálba. Közép vagyonszámú családok gyermekei a mesterségesen fölokozott igények mellett oly jelentékeny összeget kell, hogy ruházatokra fordítsanak, hogy egy-két ilyen megjelenés elég arra, hogy az apa jövedelmének legább is felét elnyelje. S ha annyit halunk, olvassunk szerencsétlen családi életrol, csalás és öngyámságról, akkor azokban nagyrészt kell tulajdonitannunk a húság azon mesterséges fölokozásának, a melytől hiralapjainkat egyáltalán följesejen föl nem menthetjük.

Lábra kapott a sajtóban az érdekesesség-hajlésság. Minél több szencszűzés, hirtelen megrakva a hírlap, minél teljesebb névsorát által valamelyik mulatság szépségeinek s mel hiebb tudósítást írtak a tolettet részleteiről; amál érdekesebb a hírlap és amál kapóssabb hírei.

Ha tehát ezen állapotoknak útját akarjuk vágni, a társadalomnak kell ezen segíteni. A sajtónak pedig szeg feladata van ezen a téren is: kétségkellő köznyomtatásban megadni, ki ezt tekin meg, pedig annyival inkább kötelességünk, mert a vidék fényűzése rohamos fejlődésnek indult. Csak egy kis város, vagy központban fekvő hely mulatságát nézzé meg valaki: az okoklatan pazarlás és fönn az ernyő, nincsen

Hivatalos híradások 100 szög minden sző 4 filer, azonsál 2 filer, magánhíradások 11 cent sző 6 filer, többnyire közöl 4 filerért közöltek. — Bélyegző külön sző 4 filer, szűt 4 filer sző 1 kor. Hirdetés és sajtóirás díjazás külön. Hirdetésért s aly vesztő díjazás minden hirdetés után.

Hivatalos híradások, köznyomtatás és könyvnyomtatás (Kossuth-utca), hova minden évi kért érdeklő közlemények, előzetesek és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adnak visszatér.

kas" előképei a maguk nevelésge valóságukban igazolni fogják a sajtó felhőborodását. Kevesebb fényűzéssel, több egyzserűséggel és nagyobb izessel éppen oly csinosan lehet öltözködni, mintha két lábi ruhán a család csaknem egész évi kereszényét foltozzamozák.

E bajon mindestere első sorosa a társadalom van hivatala segíteni, ha t. i. felhagy ama felszeg követelésével, hogy minden nyilvános mulatságban megjelőnő hölgynék öltözét nem a pazar fény díszítésében és a látszólagos kiintetésben részesít, hanem mintegy éreztől az ily fényűzéssel a mellőzést. Az egyszerű csinossg pedig nagyobb figyelemre méltítja.

Segíthet e bajon továbbá maga a sajtó is, mely kerülje minden olyan hírlapírást, mely a fényűzésről az emberi húsagnak hiezméle lehet. Kerülje a sajtó ilyenmő tudósításban a gyenge nem öltöztetés bírálatát, s különösen a fényűzőkkel szemben ne használjon olyan hangot, mely húsagnaknak fokozást cseleztő, szóval ne bocsátkozzék a részletekre. Mert, ha a társadalom és a sajtó saját bírálatával, illetőleg mulatságával át kifejezés a fényűzésből származó következményeknek, meg talán eléget lehet venni a már inficiált társadalom és bajának.

A képviselőválasztási fuvardíjak A képviselőválasztási fuvardíjakról a vármegyei szabályrendelet vonatkozó belügyminiszeri körrendeletet most küldik azért a képviselőmunkatársaknak. A miniszter fővárosi a vármegyei, hogy a körrendeletben kijelöl, elvieknek és a helyi viszonyoknak alapján a fuvardíj-szabályrendeletet készítsenek s azokat megerősítésre terjesszék fel hozzá. A vármegyék egy része a tavaszi közgyűlést már megtartván, az új szabályrendeletet csakis nyári közgyűléseken alaphatják meg s természetesen csak aztán, meg a nyár végével törtenthetik meg azok gyors kormány jóváhagyása.

A képviselőszétséggy állomása. Az állatészétséggy állomásaivra vonatkozó törvényjavaslat a földmívelési miniszeriutamon már teljesen elkészült. Mint a kel. Tel. jelelti, Dávid Ignác földmívelésügyi miniszter a javaslatot a jövő tél elején be fogja mutatni a képviselőháznak.

csak halála mentet meg attól, hogy élve nem került a büntetés helyére. Halála kibekült; de Szélim miatt így is kell büntetnem őt. Szavamat másképp nem tudom megtartani. Minden pass a bíróra nézz.

A ki szépi csak néhány percz mulva jelentette, hogy bevégeztek a borászati parancsot.

— Csakugyan kíváncsi-e a bég helyét? — fordult kérdéssel Szélim felé a pass.

— Az egyrészt hatalmas természet. Előbb a bírora, aztán a passra tekintem fel.

— Kiváncsi. Szélim megérdemli a bég helyét.

A sajtók megelégedés nélkül rest.

Meg hozták fordult újra a pass:

— Menjtek ki és jöjjetek vissza zenekartal! — parancsolta.

A bíró is ki akart menni. Nem akarta látni a tártadalmi életet, de a pass viszatartotta.

— Maradj itt! Ha az elejét láttad, lád a végét is.

Keres őt mulva megjelent a zenekart szépi.

Könn, az udvaron iszonyatott kellett a pass parancsa.

A nép hangzása adott kifejezést rosszatállásnak. Mődön a zenekart szépi elhaladt előttük, egész kezdtek; mert hirt ment, hogy a tártadál bég lesz, azért e ceteroménia.

A pass felült. Tekintete kumoly hangja méltóság-tele, nyugodt volt, munk megzabolat:

— Szélim, szől — jőj elébe, állj ide a sajtók elébe, hogy a nép is lasson.

Szélim oda állt. Mevértessé tekintett végül a zugó sokaságon. Tudta megnyire győltől.

A tártadalmi életet, de a pass viszatartotta.

— és... emlekték fel helyére Szélimet, a tárt szépi, az ő kivánsága és az ő igéretlen szerint. Aul szőlátalier és a legemelőb jutalom. Hadd emlekedjék a bég helyét.

A sajtók megérgetek a megelégedésben hangtalanul elő tártat s a nép dadál kiáltást között... karta huzták.

A pass a bíróra fordult:

— Meg vagy-e elégedett elételemmel?

— Most a bíró maga nyújt kért a passnak.

A magyar ellenségekben is megbeszél az igazságot.

A SZÉKELY-UDVARHELYI TÁRGÁZA.

Az ő helyebe.

— Előszólok. — (A folyó és vége)

Irtá: Hitter Eteleka.

(A Székely-Udvarhelyi tárgaza).

Eskőben kívülről záj hallatszott. Jelenetű jöttek a spahik, hogy Achmed bég elhozta halálát. van Szélim — a tárt szépi — a ki felvilágosított tud adta a bég halálára vonatkozóknak.

A pass a bíró előtt akarta kihallgatni a tártári de ez megkapta kihallgatást kért.

Sok mindent beszélt a spahi, amál a pass is jókán látoit éltetik,li, hanem az aszonnyra vonatkozó részt, azt elmondotta a bíró előtt is.

— Achmed bég megért; a halála, monda — mert vetkezett, de büntetés megbüntetett őt a ti istenek. Ezen kívül mit kívánsz meg? — kérde a bíró.

— Parancsodd meg embeideknek, hogy a bég halála miatt — melyet ő maga keresett magának — rajtnak bocsázt ne álljanak.

— Amint kívánod, így legyen! mond a pass, miközben Szélimnek iniet, hogy cimehet.

Szélim nem mozdult.

— Mire vársz meg? — kérde kedvelően a pass.

— Kegyelmes és hatalmas pass! — szolt ez alázattal — kérlek, ne feleld his sajtók sajtóigazlatát jutalmamra. Te magad láttál s hallottad most mindent. Büntetés és jutalom!

— Pass rácsokra rakta a homlokát.

— Mit kívánsz te? Mifele sajtóigazlatot emlegetsz?

— Én voltam az, a ki által a bég megismeretett.

Én tudtam veled minden lepest, minden gondolatot. Én sugtam be neked teremt a véleményed az ország állapotára nézve. Te azt ígérted, akár hogy ői karóba huzatsz s engem a helyebe emelsz. Helye most áreszedve van...

Mel számunkhoz a Magyar Könyvtár teljes jgyzeke van mellékelve vármegyei előfizetők részére.

